

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1069/2021
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3917/20 од 18.11.2020. године, у седници одржаној 30.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3917/20 од 18.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 13434/18 од 06.02.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати: 7.083.408,87 динара по основу изгубљене зараде са каматом од 03.05.2018. године до исплате; 80.000,00 динара на име трошкова шлепања вучног теретног возила са законском затезном каматом од 01.10.2012. године до исплате; 80.000,00 динара на име трошкова шлепања приколице са законском затезном каматом од 04.10.2012. године до исплате; 35.300,00 динара на име неискоришћеног дела трошкова регистрације возила са законском затезном каматом од 20.07.2011. године до исплате: 333.468,00 динара на име штете на вучном теретном возилу са законском затезном каматом од 29.06.2017. године до исплате и 198.131,00 динар на име штете на приколици са законском затезном каматом од 29.06.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати 150.000,00 динара на име претрпљеног страха и 350.000,00 динара на име повреде угледа и части, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 370.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3917/20 од 18.11.2020. године, ставом првим изреке, назначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиоца за законску затезну камату на износ од 7.083.408,87 динара за временски период почев од 03.05.2018. године до 05.02.2020.

године и за законску затезну камату на износ од 333.468,00 динара и износ од 198.131,00 динар за период почев од 29.06.2017. године до 05.02.2020. године. Ставом другим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке и у ставу трећем изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси након расправе одржане пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник теретног возила марке „Волво“ и прикључног возила – приколице марке „Гоша“. Од 1992. године тужилац је власник аутопревозничке и угоститељско-трговинске радње ... „АА“ ПР. Предметно теретно возило – тегљач и полуприколица – цистерна, оспособљени су за превоз опасних роба, због чега се тужилац између осталог бавио и превозом опасних роба, пре свега отпадног материјала и отпадног уља. У пролеће 2011. године тужилац се јавио на понуду Ливнице из Кикинде, ради превоза отпадног материјала и отпадног уља предметним теретним возилом и ангажовао је возача ББ, коме је теретно возило предато уз налог да изврши превоз када документација у вези овог посла буде завршена, док је за то време тужилац био у ..., где је имао багер на коме је радио. ББ је теретно возило са приколицом паркирао, отишао у иностранство на пар дана да би када се вратио из иностранства видео да теретно возило са приколицом више није на месту где га је паркирао. Дана 20.07.2011. године, од стране полицијских службеника ПУ Кикинда извршен је увиђај поводом извршеног кривичног дела тешка крађа у покушају из члана 204. КЗ у вези члана 30. ЗК, на штету АД НИС Нови Сад – Погон Северни Банат Кикинда, када су изласком на лице места на нафтну бушотину затекли теретно возило „Волво“, којем је било придодато прикључно возило цистерна „Гоша“, паркирано поред бушотине, које је задржано од стране службеника ПУ Кикинда, с обзиром да је било затечено у близини места где је извршена тешка крађа у покушају. Дана 04.08.2011. године поднета је кривична пријава против НН извршиоца, због постојања основане сумње да је извршено кривично дело тешка крађа у покушају. Како се овде тужилац, као ни друга лица нису могла довести у везу са извршеним кривичним делом, од стране ОЈТ Кикинда наложено је да се предметно теретно возило са приколицом врати тужиоцу уз потврду о враћању предмета, и 28.09.2012. године предато је тужиоцу од стране МУП-а, с тим што је у потврди само наведено да се тог дана враћа како теретно возило, тако и прикључно возило – цистерна и да су одузети 20.07.2011. године. Приликом преузимања теретног возила са приколицом иста нису била у возном стању, због чега је тужилац ангажовао шлеп-службу, која је превезла

прво једно возило 02.10.2012. године, након два дана и друго возило за цену од по 80.000,00 динара од места где се налазило приликом одузимања од МУП-а у Кикинди, па до места становања тужиоца у Приликом предаје теретног возила тужиоцу од стране МУП-а, није записнички констатовано у каквом су стању, већ је преглед теретног возила и приколице извршен у „Mercedes Benz Ristić“ ДОО Ивањица дана 02.10.2012. године и 04.10.2012. године, о чему је сачињен записник у коме је констатовано који су делови за замену, а који за поправку. Из налаза и мишљења судског вештака саобраћајно-техничке струке произлази да је поправка теретног возила и приколице економски рентабилна, а према ценама на дан давања налаза и мишљења висина штете на теретном возилу износи 333.468,00 динара, а на приколици 198.131,00 динар. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке следи да је изгубљени нето приход са припадајућим примањима које би тужилац остварио као превозник за период од 20.07.2011. године до 13.11.2012. године износи 64.370 евра или 7.083.408,87 динара или 41% од укупно остварених прихода.

Код од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да је тужена у обавези да тужиоцу накнади штету, правилном применом члана 172. Закона о облигационим односима.

На основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју је његов орган проузроковао трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Услов за настанак обавезе накнаде штете је противправно поступање, односно незаконит или неправилан рад органа тужене, јер свако има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете која му је незаконитим или неправилним радом проузроковало службено лице. Међутим, да би оштећени остварио право на накнаду штете од правног лица, по правилима одговорности за другог, он треба да докаже, поред општих услова за грађанско правну одговорност (узрочна веза и штета) да је штету причинио орган правног лица незаконитим радом у вршењу својих функција, односно неправилним радом. Под незаконитим радом службеног лица или органа сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени, док се под неправилним радом подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности које штети праву или интересу неког лица.

Чланом 82. став 1. Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, број 70/01, 68/02, „Службени гласник РС“, број 58/04 ... 76/10), који се примењивао у време када је предметно теретно возило са приколицом одузета од стране органа тужене, прописано је да предмети који се по кривичном закону могу одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, привремено ће се одузети и предати на чување суду или ће се на други начин обезбедити њихово чување, ставом 6. да приликом одузимања предмета, назначиће се где су пронађени и описаће се, а по потреби ће се и на други начин обезбедити утврђивање њихове истоветности и за одузете предмете издаће се потврда. Чланом 86. истог Законика, прописано је да предмети који су у току кривичног поступка привремено одузети, вратиће се власнику, односно држаоцу, ако поступак буде обустављен, а не постоје разлози за њихово одузимање (члан 512.), као и да ће се предмети вратити власнику односно држаоцу и пре окончања кривичног поступка, ако престану разлози за њихово одузимање.

Имајући у виду напред наведено и утврђено чињенично стање да је тужилац власник теретног возила и приколице, због чега се између осталог бавио и превозом

опасних роба, пре свега отпадног материјала и отпадног уља, па с озбиром да је теретно возило са приколицом одузето 20.07.2011. године, јер је било паркирано близу места где је извршено кривично дело тешка крађа у покушају, и да су тужиоцу враћена 28.09.2012. године (14 месеци након што су била у поседу органа тужене), иако је тужилац више пута пре тога тражио да му се врате, па како из утврђеног чињеничног стања не произилази да су иста одузета као предмет извршења кривичног дела, односно као предмет који може бити доказ у кривичном поступку, то је правилан закључак нижестепених судова да је надлежни орган тужене поступао незаконито одузимањем предметног теретног возила са приколицом и да је тужена у обавези да тужиоцу накнади како стварну штету, тако и измаклу добит, правилном применом члана 154. став 1., 155., 172. став 1. и 189. став 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Чланом 189. Закона о облигационим односима прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи (став 1.), висина накнаде штете одређује се према ценама у време доношења одлуке (став 2.). При оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем (став 3.).

Према утврђеном чињеничном стању предметно теретно возило са приколицом у моменту преузимања није било у возном стању, то су правилно закључили нижестепени судови да тужилац има право на накнаду штете у висини трошкова шлепања теретног возила и приколице, поправку истих, као и накнаду на име неискоришћеног дела трошкова регистрације возила и правилно одлучили када су обавезали тужену да тужиоцу накнади ову штету правилном применом члана 189. став 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Правилно су закључили нижестепени судови да тужилац има право на накнаду штете на име измакле користи, с обзиром да измакла корист је вид материјалне штете коју оштећени трпи због штетникове радње или пропуштања, а коју (добит) је могао реализовати да није било штетне радње. Изгубљену добит чини очекивано увећање имовине, при чему није меродавно оно што сам оштећени очекује, него објективна могућност стицања добити, према редовном току ствари или према посебним околностима. Изгубљена добит се мора везати за делатност коју у редовном току ствари поверилац обавља, односно за ону врсту и обим пословања која се по редовном току ствари могла очекивати. Тужилац је предметно теретно возило и приколицу, пре него што су му одузети, користио за превоз опасних роба, пре свега отпадног материјала и отпадног уља, па код утврђеног да је изгубљен нето приход са припадајућим примањима које би тужилац остварио као превозник за период за који су се предметно теретно возило и приколица налазили код тужене износи 7.083.408,87 динара, то су правилно одлучили нижестепени судови када су обавезали тужену да тужиоцу исплати наведени износ, с обзиром да је тужилац претрпео штету у виду изгубљене добити, јер одузимањем предметног теретног возила и приколице није могао да врши превоз робе и тиме стиче добит коју би по редовном току ствари извесно остварио обављањем превозничке делатности, због чега му припада накнада штете на име изгубљене добити због некоришћења теретног возила и приколице за цео спорни период од одузимања до враћања, правилном применом члана 189. Закона о облигационим односима. Висина изгубљене добити одређује се на основу новчане вредности добитка који би оштећени основано остварио према свом уобичајеном начину пословања, што је овде и утврђено.

Наводи ревизије тужене се непосредно или посредно односе на оцену доказа и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, који наводи нису посебно разматрани, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено, не доводе у сумњу правилност одлучивања и примену материјалног права садржаног у одредбама Закона о облигационим односима.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**